MUZEUL PUȘKIN DIN MOSCOVA

Lizica PAPOIU

Unele muzee memoriale iau ființă în fericite împrejurări, beneficiind de la început de zestrea necesară: clădire, mobilier, obiecte, documente etc, care pot împlini o expoziție de bază; altele, lipsite la început chiar și de cel mai restrîns patrimoniu, apar și se alcătuiesc, miraculos aproape, susținute de marea dorință a oamenilor de a materializa, în acest fel, prezența peste timpuri a unei mari personalități. Așa a luat ființă Muzeul Pușkin din Moscova.

În Uniunea Sovietică există un număr mare de instituții culturale consacrate lui Pușkin. În afară de muzeul din Mihailovskaia, regiunea Pscov, locul de exil al lui Pușkin, de Muzeul Pușkin din Leningrad, deschis în ultima locuință a poetului, de cel din orașul Pușkin (Țarskoe Selo), unde a locuit în timpul studiilor, există muzee închinate lui Pușkin la Odesa, Chișinău, Boldino etc.

Moscova, orașul în care s-a născut poetul, își reclama și ea un muzeu Pușkin. Se terminase restaurarea unei clădiri de epocă, creație arhitectonică reprezentativă, foarte potrivită scopului pe care și-l propuseseră pasionații adepți ai organizării muzeului. Marea dificultate consta în lipsa oricăror obiecte sau materiale din care s-ar fi putut alcătui o expoziție și un muzeu. Ceea ce a urmat a fost relevator pentru dragostea pe care o au oamenii sovietici pentru Pușkin și pentru dorința lor de a crea la Moscova un muzeu închinat poetului: s-au ivit numeroși donatori — instituții și persoane particulare — și, în scurt timp, se numărau circa 6 000 obiecte și 30 000 cărți *.

În afară de donațiile oferite de muzee, biblioteci, arhive, interesante colecții s-au primit de la colecționari particulari: Xenia Matrioșevskaia a dăruit muzeului 8 000 volume — ediții princeps din operele unor mari poeți ruși; Felix Vișnevski, bun cunoscător al operei lui Pușkin, care a fost permanent alături de muzeografi, ajutîndu-i la organizarea expoziției, a donat tînărului muzeu o serie unică de portrete ale unor persoane apropiate poetului; Iakov Zak a oferit muzeului o colecție de gravuri — — ilustrații la opera lui Pușkin. În cartea de donatori a muzeului figurează peste 700 de nume de oameni sovietici și de peste hotare.

Muzeografii au conceput organizarea expoziției nu ca o reconstituire exactă a casei — probabil colecțiile și poate și informațiile nici n-ar fi permis o reconstituire fidelă — ci conducîndu-se după principiul reprezentării istorice a epocii, orientînd expunerea muzeală pentru actualitate și pentru generațiile viitoare. În acest fel, o pondere însemnată a fost acordată locului pe care îl ocupă Pușkin în conștiința contemporanilor noștri. Muzeul a devenit un „lăcaș al poeziei", el fiind înzestrat, pe lîngă sălile de expunere, cu săli de conferințe și concerte, săli pentru prelegeri și spectacole, cu studiouri de poezie; în acest „muzeu al poeziei" există o activitate interesantă, atractivă, care mobilizează mulți iubitori de literatură.

Expoziția a fost organizată, în unele săli, pe ansambluri de obiecte, reconstituind unele aspecte din viața lui Pușkin sau din cea a epocii. Există o sală denumită „Copilăria" care sugerează publicului mediul în care s-a format și dezvoltat sensibilitatea poetică a lui Pușkin; un colț denumit „Lampa verde", cuprinzînd materiale privitoare la asociația revoluționară al cărei membru a fost și Pușkin; „Colțul lui Oneghin" — cadrul în care a fost creat romanul în versuri *Evgheni Oneghin* etc.

Problema care îi preocupă pe muzeografi, în momentul de față, este aceea a îndrumării în muzeu, a realizării unor ghidaje, documentate dar nu prozaice, nu plicticoase. S-a alcătuit un vast program de formare a unor îndrumători care, pe lîngă cunoștințe de specialitate, să aibă talent — tineri iubitori de poezie, din mediul artistic. Este un fapt necesar, mai ales ținînd seama de marele număr de vizitatori (muzeul, deschis în anul 1961, are peste 100 000 vizitatori pe an), între care foarte statornici sînt elevii, pentru care muzeul constituie un admirabil mijloc de cunoaștere și însușire a operei lui Pușkin.

În felul acesta, Muzeul Pușkin, creat din pasiunea și generozitatea iubitorilor de poezie, se află și vrea să rămînă în centrul vieții literare moscovite.

* Vezi, Al. Krein, *Le musée Pouchkine*, în „Museum", vol. XXI, nr. 4, 1968, p. 286–289.

https://biblioteca-digitala.ro

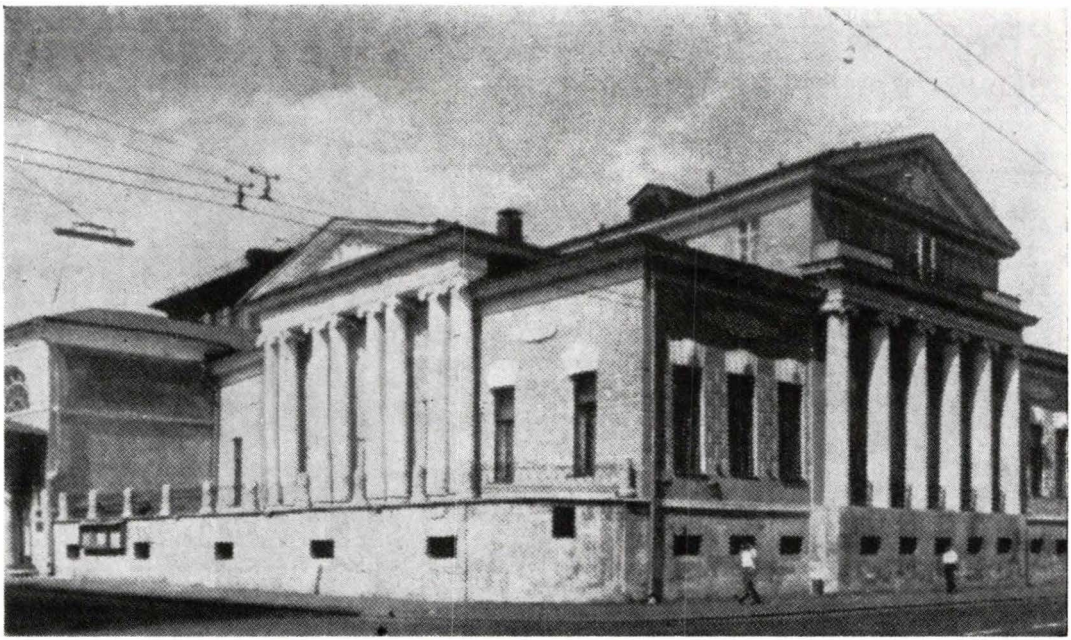

CLĂDIREA MUZEULUI PUȘKIN DIN MOSCOVA

O SALĂ A MUZEULUI

https://biblioteca-digitala.ro